

OLIMPIADA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

edycja XVI
eliminacje okręgowe

Organizatorzy Olimpiady

**Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie Uniwersytet Ekonomiczny
w Katowicach Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Uniwersytet
Ekonomiczny w Poznaniu Uniwersytet Ekonomiczny we
Wrocławiu**

Partnerzy Główni

**Narodowy Bank Polski
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności**

Projekt wspiera

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Partnerzy Organizacyjni

**Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości
Wydawnictwo Difin
Plagiat.pl
Studenckie Forum Business Centre Club**

Klub Patronów Olimpiady

**Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
Krajowa Izba Gospodarcza**

Patroni Medialni

**Głos Nauczycielski
Perspektywy.pl**

1. (1 pkt) [60"] Która dana jest potrzebna, żeby dla spółki notowanej na GPW obliczyć wskaźnik cena/zysk:
- Aktualny kurs spółki.**
 - Cena emisyjna 1 akcji.
 - Zysk netto przypadający na 1 akcję.**
 - Roczny zysk operacyjny spółki.

Wskaźnik cena/zysk (P/E) to = cena rynkowa akcji / zysk przypadający na akcję (EPS).

2. (1 pkt) [45"] Która forma walki z bezrobociem jest formą aktywną:
- Pośrednictwo pracy.**
 - Organizowanie szkoleń i pomoc w przekwalifikowaniu.**
 - Finansowanie prac interwencyjnych i programów robót publicznych.**
 - Pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej.**

Pasywne i aktywne formy walki z bezrobociem.

Aktywne formy walki z bezrobociem	Pasywne formy walki z bezrobociem
<ul style="list-style-type: none"> • pośrednictwo pracy • organizowanie szkoleń i pomoc w przekwalifikowaniu • finansowanie prac interwencyjnych i programów robót publicznych • pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • zasiłki dla bezrobotnych i świadczenia socjalne • obniżanie wieku emerytalnego • skracanie maksymalnego czasu pracy

3. (1 pkt) [45"] Która dana jest niezbędna, żeby obliczyć PKB per capita w danym roku:
- Liczba mieszkańców kraju w danym roku.**
 - Wysokość PKB w danym roku.**
 - Wysokość inflacji w danym roku.
 - Liczba osób zatrudnionych w danym kraju w danym roku.

Wskaźnik PKB per capita to PKB na głowę mieszkańca kraju. Do obliczenia wystarczą dane z punktu a i b.

4. (1 pkt) [45"] Który parametr opisuje decyzje strategiczne:
- Szeroki zakres tematyczny informacji.**
 - Wąski zakres tematyczny informacji.
 - Duża szczegółowość.
 - Mała szczegółowość.**

Decyzje strategiczne dotyczą przyszłości i charakteryzują się szerokim zakresem tematycznym i jednocześnie małą szczegółowością (np. w jaki sposób będziemy próbowali pokonać konkurentów na nowym rynku geograficznym).

5. (1 pkt) [45"] Które zachowanie będzie charakterystyczne dla przedsiębiorstwa realizującego strategię przywództwa kosztowego:
- Wykorzystywanie efektu skali.**
 - Wchodzenie do nowych sektorów działalności.
 - Dostosowywanie produktu do indywidualnych potrzeb klienta.
 - Koncentracja na najbardziej dochodowych segmentach klientów i ograniczanie kosztów obsługi klienta masowego.

Przywódtwo kosztowe oznacza dążenie do obniżania kosztu. Z podanej kafeterii jedynie odpowiedź a wpisuje się w te założenia. Odpowiedź b to strategia rozszerzania produktu. Odpowiedź c to indywidualizacja charakterystyczna dla strategii przywództwa jakościowego. Odpowiedź d to strategia niszy.

6. (1 pkt) [45"] W której sytuacji nie będzie zalecana realizacja strategii dywersyfikacji:
- Firma działa w pewnym otoczeniu.**
 - Zwiększają się przewagi konkurencyjne najważniejszych graczy w sektorze.
 - Firma osiąga maksymalny udział w rynku dopuszczony przez urząd antymonopolowy.
 - Pojawiają się nadzwyczajne okazje przejęcia dobrych firm z innych sektorów.

Z podanych odpowiedzi b, c oraz d są naturalnymi przesłankami do dywersyfikacji. Jeżeli firma działa w pewnym otoczeniu (odpowiedź a), nie musi rozpraszać ryzyka przez poszerzanie zakresu działania o nowe sektory.

7. (1 pkt) [45"] Kto będzie oceniał kierownika za pomocą metody 360°:
- Przełożony kierownika.**
 - Inni kierownicy zespołów, z którymi współpracuje oceniany kierownik.**
 - Pracownicy jego zespołu.**
 - Klienci przedsiębiorstwa, z którymi współpracuje kierownik.**

Metoda 360° to technika, w której oceny pracownika dokonują między innymi: bezpośredni przełożony, współpracownicy, dział HR, klienci, podwładni.

8. (1 pkt) [45"] Inwestor, który posiada mniejszościowy pakiet akcji, angażuje się krótkoterminowo (do roku) i jest zainteresowany jak najwyższymi zyskami w krótkim okresie to inwestor:
- Spekulacyjny.**
 - Finansowy.
 - Strategiczny.
 - Branżowy.

Inwestor strategiczny to właściciel większościowego pakietu udziałów zainteresowany wzrostem wartości w długim okresie, aktywnie wpływający na strategię przedsiębiorstwa.

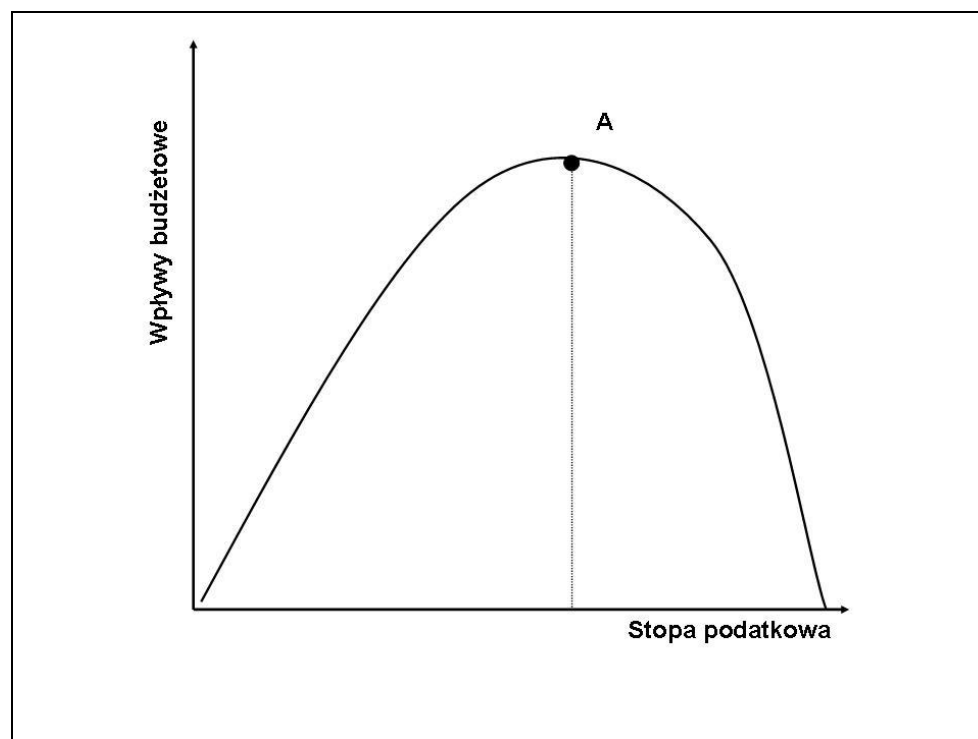
Inwestor branżowy to inwestor, który ma doświadczenia biznesowe w branży, w której działa podmiot.

Inwestor finansowy posiada mniejszościowy, ale wystarczający do zablokowania decyzji zarządu pakiet udziałów w przedsiębiorstwie i oczekuje realizacji zysków w perspektywie od 2 do 4 lat.

Inwestor spekulacyjny posiada mniejszościowy pakiet udziałów, angażuje się krótkoterminowo (do roku), jest zainteresowany jak najwyższą dywidendą.

9. (1 pkt) [60"] Który parametr występuje na osiach krzywej Laffera:
- Wpływy podatkowe.**
 - Wysokość obciążeń podatkowych – rzeczywista stawka podatku.**
 - Inflacja.
 - Stopa bezrobocia.

Wysokość podatków wpływa na wysokość dochodów budżetowych. Jednak zwiększanie obciążeń podatkowych nie zawsze zwiększa dochody państwa. Po przekroczeniu pewnego poziomu stopy podatkowej podmioty ograniczają swoją działalność, gdyż staje się ona mniej opłacalna lub unikają płacenia podatków, np. przechodząc do szarej strefy. Zależność tę opisuje tzw. krzywa Laffera, którą przedstawia poniższy rysunek:

O ile ogólny kształt krzywej jest znany, to problemem jest określenie, w którym punkcie na wykresie znajduje się analizowany podatek. Nie jest to możliwe bez zmiany stawki i analizy wpływów (analiza ex post).

10. (1 pkt) [45"] Która dana jest uwzględniana w rachunku produktu krajowego netto (PKN):
- Wydatki konsumpcyjne.**
 - Wydatki inwestycyjne.**
 - Wydatki rządowe.**
 - Amortyzacja.

W PKN, tak jak we wszystkich rachunkach dochodu narodowego uwzględnia się wydatki konsumpcyjne, inwestycyjne i wydatki rządowe. Netto w nazwie wskaźnika oznacza, że w rachunku nie uwzględniono amortyzacji.

11. (1 pkt) [45"] Która cecha charakteryzuje osobowość sangwinika:
- Pozytywne nastawienie do świata.**
 - Obwinianie innych za swoje niepowodzenia.
 - Nerwowe podejście do wykonywania zadań.
 - Umiejętność zarządzania swoimi emocjami.**

Hipokrates wyróżnił cztery podstawowe typy osobowości.

Melancholik - człowiek depresyjny, który nie wie, co chce w życiu osiągnąć, obwiniający za porażki inne osoby (odpowiedź b).

Choleryk - człowiek impulsywny i drażliwy, często popadający w konflikty, robiący wiele rzeczy jednocześnie (odpowiedź c).

Flegmatyk - człowiek powolny, niedążący do większych zmian w swoim życiu, zadowolony z tego, co osiągnął do tej pory.

Sangwinik - optymistą, człowiek radosny, umiejący realizować swoje cele, kontrolujący emocje i działający dynamicznie (odpowiedzi a oraz d).

12. (1 pkt) [45"] Która z poniższych form zaliczana jest do zewnętrznych sposobów rozwoju przedsiębiorstwa:
- Fuzja.**
 - Alians strategiczny.**
 - Inwestycja typu green field.
 - Przejęcie.**

Inwestycja typu green field (budowa fabryki od zera) to przykład rozwoju wewnętrznego. Pozostałe formy to przykłady rozwoju zewnętrznego.

13. (1 pkt) [45"] Który element tworzy kapitał intelektualny przedsiębiorstwa:
- Kapitał ludzki.**
 - Kapitał strukturalny (organizacyjny).**
 - Kapitał relacyjny.**
 - Kapitał zapasowy.

Kapitał intelektualny to inaczej aktywa wiedzy lub aktywa intelektualne. Jest to różnica między wartością, jaką firma posiada na rynku a wartością finansową. Elementy kapitału intelektualnego, które są najczęściej analizowane to: kapitał ludzki, kapitał strukturalny i kapitał relacyjny.

14. (1 pkt) [60"] Które zdanie jest prawdziwe w odniesieniu do analizy SWOT:
- W zarządzaniu strategicznym analiza SWOT nie jest samodzielną techniką analityczną, tylko sposobem prezentacji wyników innych analiz.**
 - Przedsiębiorstwo znajduje się w najkorzystniejszej sytuacji rozwojowej, jeżeli w każdym obszarze analizy SWOT znajduje się taka sama liczba elementów.
 - Szanse i zagrożenia w analizie SWOT mogą dotyczyć tylko wnętrza analizowanej firmy.
 - Mocne i słabe strony w analizie SWOT mogą dotyczyć tylko analizowanego przedsiębiorstwa.**

SWOT jest metodą analizy pozycji strategicznej i konkurencyjnej przedsiębiorstwa wykorzystywaną w zarządzaniu strategicznym w oparciu o cztery elementy: szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne), zagrożenia (zewnętrzne negatywne) oraz mocne i słabe strony przedsiębiorstwa. Nie jest to samodzielna technika, poprawne wypełnienie pól w analizie SWOT wymaga zastosowania innych technik (najczęściej jest to analiza makroooczenia i punktowa analiza atrakcyjności sektora do identyfikacji szans i zagrożeń oraz analiza kluczowych czynników sukcesu i łańcucha wartości dla identyfikacji mocnych i słabych stron).

15. (1 pkt) [45"] Wskaż segment rynku finansowego:
- Rynek pieniężny.**
 - Rynek walutowy.**
 - Rynek kapitałowy.**
 - Rynek kredytowy.**

Wszystkie wymienione elementy są segmentami rynku finansowego. W najbardziej bazowym podziale wyróżniamy rynek pieniężny (do jednego roku) i kapitałowy (powyżej jednego roku), ale w bardziej szczegółowych podziałach możemy wyróżnić również pozostałe elementy.

16. (1 pkt) [45"] Artefaktem fizycznym jest:
- Sposób ubierania się.**
 - Sposób komunikacji.
 - Rytuał organizacyjny.
 - Bohater organizacyjny.

Artefakty to składniki kultury organizacyjnej. Umożliwiają uzewnętrznienie kultury organizacyjnej, oddziałują na uczucia, emocje, wyobraźnię ludzi, ułatwiają identyfikację pełnionej roli społecznej/organizacyjnej oraz ułatwiają komunikację.

Najczęściej artefakty dzieli się na 4 kategorie:

- fizyczne (sposób ubierania się, fryzura, odznaki, insygnia ról społecznych)
- językowe (hasła, zawołania, określenia, zbiory gestów, mity i językowe tabu, sposoby komunikacji)
- behawioralne (rytuały, ceremonie i behawioralne tabu)
- osobowe (bohaterowie organizacyjni – przykłady do naśladowania).

17. (1 pkt) [60"] Na podstawie analizy rachunku przepływów pieniężnych (cash flow) uzyskamy informacje o:
- Zmianie stanu należności.**
 - Zmianie stanu zobowiązań.**

- c. **Zmianie stanu zapasów.**
d. Zmianie rentowności.

Z analizy rachunku przepływów pieniężnych nie uzyskamy informacji o rentowności. Przykładowy uproszczony cash flow przedstawiono poniżej:

A. Działalność operacyjna.	
1. Zysk netto.	30.850
2. Amortyzacja.	4.800
3. Wzrost (spadek) stanu zapasów.	0
4. Wzrost (spadek) stanu należności.	-3.120
5. Wzrost (spadek) stanu zobowiązań.	100
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.	32.630
B. Działalność inwestycyjna.	
1. Nabycie składników majątku trwałego.	-35.000
2. Nabycie udziałów w innych podmiotach.	-
3. Wpływy ze sprzedaży składników majątku trwałego.	-
4. Nabycie wartości i praw.	-
5. Sprzedaż obcych papierów wartościowych.	-
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej.	-35.000
C. Działalność finansowa.	
1. Wpływy z emisji akcji.	-
2. Zaciągnięcie kredytu długoterminowego.	35.000
3. Wyplacone dywidendy.	-
4. Spłata pożyczek i kredytów.	-35.000
5. Spłata zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego.	-
Przepływy pieniężne z działalności finansowej.	0
D. Wzrost (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (A + B + C).	-2.370
(+) Stan środków pieniężnych na początek roku.	15.000

18. (1 pkt) [45"] Który parametr opisuje sektor w fazie dojrzałości:
- Mała liczba konkurentów.**
 - Dojrzałe technologie.**
 - Znaczne możliwości wzrostu.
 - Ujemna stopa wzrostu.

Określenie fazy życia sektora pozwala przewidzieć, w jaki sposób będzie kształtowała się rentowność sektora, a tym samym możliwości rozwojowe przedsiębiorstw działających w sektorze. Prawidłowa ocena fazy życia sektora pozwala również przewidzieć, w jakim stopniu w sektorze będzie się nasilała walka konkurencyjna oraz bariery wejścia do sektora. Stopa wzrostu sektora zmienia się wraz z kolejnymi fazami życia sektora: w fazie narodzin jest średnia, w fazie rozwoju duża, w fazie dojrzałości słaba i stabilna a w fazie starzenia się zerowa lub ujemna.

19. (1 pkt) [45"] Co jest uprawnieniem akcjonariusza spółki akcyjnej, który posiada jedną akcję:
- Prawo do głosowania na WZA.**
 - Prawo do informacji.**
 - Prawo do majątku spółki w przypadku jej likwidacji.**
 - Prawo do stałej dywidendy.

Prawa akcjonariusza (niezależnie od liczby posiadanych akcji) to:

- Prawo do dysponowania akcją
- Prawo do dywidendy
- Prawo poboru
- Prawo do udziału w masie likwidacyjnej

Prawo do informacji
Prawo wyboru rady nadzorczej
Prawo zwoływania walnego zgromadzenia
Prawo do uczestniczenia i podejmowania uchwał na walnym zgromadzeniu spółki
Prawo do zaskarżenia uchwał walnego zgromadzenia
Prawo do wytoczenia powództwa na rzecz spółki

20. (1 pkt) [45"] Co oznacza termin przedsiębiorczość ekologiczna?
- Nowy trend na szczęblu przedsiębiorstw mający na celu redukcję odpadów.
 - Koncepcję umożliwiającą poszukiwanie nowych rynków zbytu.
 - Aktywność przedsiębiorczą dotyczącą tworzenia nowych produktów lub usług oraz zmniejszania negatywnego wpływu przedsiębiorstw na środowisko.**
 - Człowieka żyjącego w zgodzie z naturą.

Przedsiębiorczość ekologiczna jest ogólnie definiowana w literaturze przedmiotu jako aktywność przedsiębiorcza przynosząca korzyści dla środowiska naturalnego. Przedsiębiorczość ekologiczna dotyczy nie tylko tworzenia nowych produktów i usług, lecz także zmniejszenia negatywnego wpływu przedsiębiorstw na środowisko.

21. (1 pkt) [45"] Co to jest innowacja ekologiczna?
- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej.
 - Zmiana technologii na taką, która przynosi korzyści dla środowiska.**
 - Wprowadzenie nowego produktu lub usługi, które przynoszą korzyści dla środowiska w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi.**
 - Zmiana nawyków społeczeństwa.

Innowacja ekologiczna to nowy lub istotnie ulepszony produkt (wyrób lub usługa), proces, metoda marketingowa lub organizacyjna, które przynoszą korzyści dla środowiska w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi.

22. (1 pkt) [60"] Analiza interesariuszy powinna być dokonywana cyklicznie, ponieważ:
- Zmianie może ulec siła interesariuszy.**
 - Zmianie może ulec znaczenie interesariuszy.**
 - Mogą pojawić się nowi interesariusze.**
 - Mogą ulec zmianie oczekiwania interesariuszy.**

Zmienność interesariuszy, ich siły, znaczenia czy zmiany ich oczekiwań to powody, dla których analiza interesariuszy powinna być dokonywana co jakiś czas.

23. (1 pkt) [45"] Którą formę dialogu z interesariuszami należy wykorzystać w komunikacji z pracownikami?
- Forum intranetowe.**
 - Polubowny sąd konsumencki.
 - Konferencja prasowa.
 - Idea Box.**

Do komunikacji z pracownikami wykorzystuje się między innymi fora intranetowe (wewnętrzne) oraz Idea Boxy (skrzynki pomysłów na usprawnienia zgłaszane przez pracowników).

24. (1 pkt) [45"] Realizowane przez organizacje programy edukacyjne wspierające społeczeństwo najlepiej obrazują odpowiedzialność:
- Etyczną.
 - Filantropijną.**
 - Prawną.
 - Ekonomiczną.

Zgodnie z modelem A. B. Carroll wyróżniamy cztery poziomy odpowiedzialności: ekonomiczny, prawny, etyczny i filantropijny. Programy wspierające społeczeństwo (np. edukację, zdrowie), działania na rzecz społeczności lokalnej czy świadczenie wolontariatu to przejawy odpowiedzialności filantropijnej.

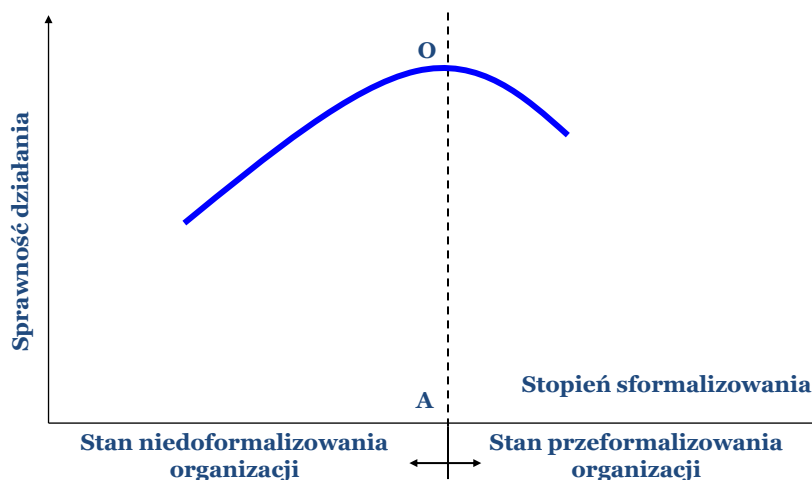
25. (1 pkt) [45"] Standardem w najmniejszym stopniu opisującym odpowiedzialność społeczną organizacji jest:
- ISO 26000.
 - SA 8000.
 - ISO 9000.**
 - AA 1000.

ISO 9000 to standard związany z zarządzaniem jakością. Pozostałe są standardami społecznej odpowiedzialności biznesu.

26. (2 pkt) [60"] Miarą formalizacji jest:
- Liczba przepisów.**
 - Liczba komórek wydających przepisy.
 - Stopień szczegółowości przepisów.**
 - Stopień rygorystyczności przepisów.**

Formalizacja oznacza istnienie w organizacji przepisów w formie pisemnej. Miarą formalizacji jest liczba, szczegółowość i rygorystyczność przepisów organizacyjnych. Nadmierna formalizacja obniża sprawność organizacji (staje się ona nadmiernie zbiurokratyzowana), ale brak formalizacji również nie jest pożądany. Przy braku formalizacji rozmywa się odpowiedzialność poszczególnych osób, zapomina się o obowiązujących ustaleniach, trudniej jest przekazać wytyczne. Relację między sprawnością działania a poziomem formalizacji przedstawia krzywa formalizacji.

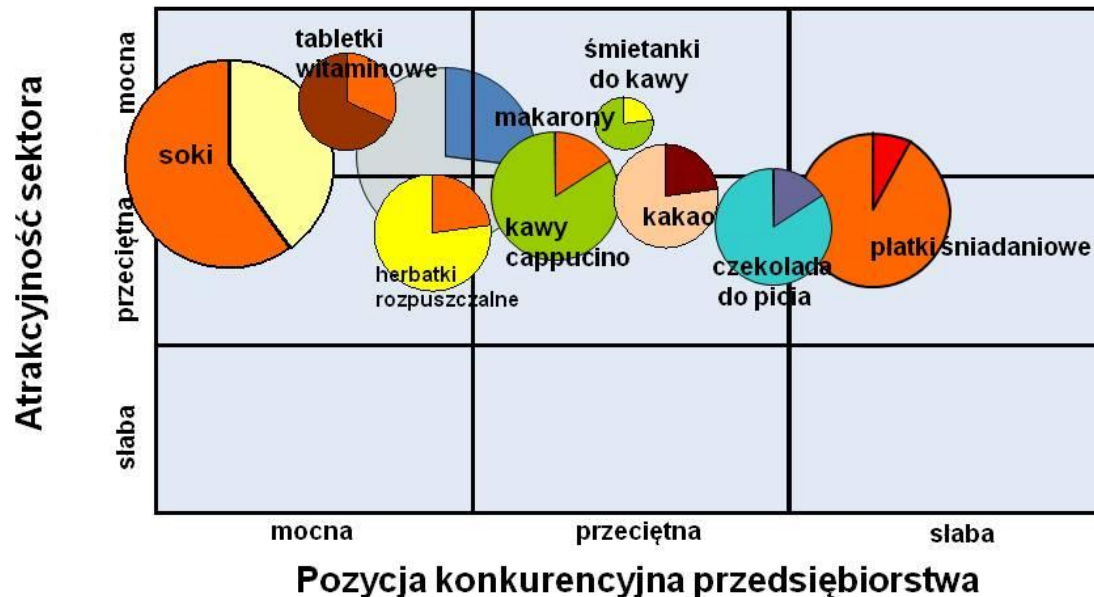
Krzywa formalizacji

27. (2 pkt) [120"] Z macierzy McKinseya możemy odczytać:
- Jaka jest atrakcyjność sektora.**
 - Jaka jest pozycja konkurencyjna przedsiębiorstwa.**
 - Jaki udział rynkowy posiada firma w sektorze.**
 - Jaka jest liczba pracowników przedsiębiorstwa.

Macierz McKinseya pozwala pokazać i ocenić portfel przedsiębiorstwa działającego w różnych sektorach. Każdy rodzaj działalności przedsiębiorstwa pozycjonowany jest ze względu na atrakcyjność sektora i pozycję konkurencyjną firmy w tym sektorze. Wielkość koła oznacza wielkość sektora. Zacieniowany obszar koła pokazuje udział rynkowy firmy w danym sektorze. Przykładową macierz McKinseya przedstawiono na rysunku.

Macierz McKinsey'a

28. (2 pkt) [60"] Cechą charakterystyczną strategii transnarodowej jest:

- Duża presja na koszty.
- Duża presja na lokalne dostosowanie produktu.
- Niska presja na koszty.
- Niska presja na lokalne dostosowanie produktu.

Strategia transnarodowa łączy konfigurację i koordynację globalną działalności gospodarczej (odpowiedź a) z reakcją na potrzeby lokalne (odpowiedź b).

29. (2 pkt) [60"] Który z czynników powinien zostać uwzględniony podczas wartościowania stanowiska pracy:

- Złożoność pracy.
- Odpowiedzialność za wyniki.
- Uciążliwość pracy.
- Staż pracy.

Kryteria brane pod uwagę przy wartościowaniu pracy to między innymi:

- złożoność pracy,
- odpowiedzialność,
- współpraca,
- uciążliwość pracy.

Staż pracy nie powinien być brany pod uwagę jako kryterium różnicujące wynagrodzenia (to zróżnicowanie działa demotywująco).

30. (2 pkt) [60"] Którą analizę weźmie pod uwagę inwestor giełdowy, przeprowadzając analizę fundamentalną wybranej spółki:

- Analizę sektora, w którym działa spółka.
- Analizę makrootoczenia.
- Analizę mocnych i słabych stron spółki.

- d. Analizę wahań popytu na akcje spółki w ostatnich trzech dniach.

Analiza fundamentalna to analiza kondycji ekonomicznej spółki w celu określenia opłacalności inwestowania w jej akcje. W analizie fundamentalnej uwzględnia się takie czynniki jak: analiza makrootoczenia, analiza sektora lub sektorów, w których działalność prowadzi spółka, analiza ogólnej sytuacji spółki, analiza finansowa spółki oraz wycena spółki (przeprowadzana różnymi metodami). Analiza wahań popytu w ostatnich dniach to element wykorzystywany w analizie technicznej.

31. (2 pkt) [60"] Standardem społecznej odpowiedzialności odnoszącym się do zarządzania zasobami ludzkimi jest:
- AA 1000.
 - ISO 9001.
 - ISO 14001.
 - SA 8000.**

SA8000 (Social Accountability 8000) jest międzynarodową normą określającą odpowiedzialność społeczną organizacji (CSR – Corporate Social Responsibility). Powstała na bazie standardów obejmujących prawa człowieka i prawa pracownicze, takie jak: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ, Konwencja Narodów Zjednoczonych, Konwencja Praw Dziecka i Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy. Nawiązuje również do norm z zakresu jakości (ISO 9001), środowiska (ISO 14001) i BHP.

32. (2 pkt) [60"] Kryterium prakseologiczne oceny działania w aspekcie osiągnięcia celu to:
- Skuteczność.**
 - Efektywność.
 - Korzystność.
 - Ekonomiczność.

Skuteczność to stopień, w jakim planowane działania zostały wykonane, a planowane wyniki osiągnięte. Efektywność to rezultat podjętych działań, opisany relacją uzyskanych efektów do poniesionych nakładów. Korzystność jest miarą oceną polegającą na porównywaniu kosztów i wyniku użytecznego działania. Korzystność wyraża relację między osiągniętym rezultatem a nakładami, jakie trzeba było w związku z tym ponieść. Jest to więc różnica między wartością rezultatu (tzw. wyniku użytecznego działania), a poniesionymi nakładami (kosztami działania). Korzystność w odróżnieniu od skuteczności może być odnoszona nie tylko do skutków przewidywanych, ale też nieprzewidywalnych.

33. (2 pkt) [60"] Który rodzaj obligacji Skarbu Państwa jest indeksowany inflacją:
- Trzymiesięczne obligacje Skarbu Państwa (OTS).
 - Czteroletnie indeksowane oszczędnościowe obligacje skarbowe (COI).**
 - Emerytalne dziesięcioletnie oszczędnościowe obligacje skarbowe (EDO).**
 - Dwuletnie oszczędnościowe obligacje skarbowe o oprocentowaniu stałym (DOS).

Obligacje indeksowane inflacją to instrumenty, których rentowność jest ściśle powiązana z inflacją. Z podanych obligacji czteroletnie i dziesięcioletnie są indeksowane wskaźnikiem inflacji.

34. (2 pkt) [120"] Jak zmieniło się realne wynagrodzenie pracownika, który w ubiegłym roku otrzymywał 5 000 zł miesięcznie, a w bieżącym roku otrzymuje wynagrodzenie 5 250 zł? GUS poinformował, że w bieżącym roku inflacja wyniosła 3% w porównaniu do poprzedniego.
- Wzrosło o ok. 8%.
 - Wzrosło o ok. 5%.
 - Wzrosło o ok. 3%.
 - Wzrosło o ok. 2%.**

Nominalnie wynagrodzenie wzrosło o 5%. Przy inflacji wynoszącej 3% realna siła wynagrodzeń wynosi około 2% $(5-3) / 1,03 = 1,94\%$.

35. (2 pkt) [60"] Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wg ostatnich dostępnych danych GUS mieści się w przedziale:
- (0%; 4%>

- b. (4%; 8%>
- c. (8%; 12%>
- d. (12%; 14%>

Bezrobocie rejestrowane mieści się w przedziale (4%; 8%>.

36. (2 pkt) [60"] W harmonogramie sesji na warszawskiej GPW w fazie notowań ciągłych:
- a. Otwarcie ma miejsce o godz. 7.00 a zamknięcie o godz. 20.00.
 - b. Otwarcie ma miejsce o godz. 8.00 a zamknięcie o godz. 16.00.
 - c. **Otwarcie ma miejsce o godz. 9.00 a zamknięcie o godz. 17.00.**
 - d. Faza notowań ciągłych trwa całą dobę (z wyłączeniem weekendów i dni ustawowo wolnych od pracy).

W fazie notowań ciągłych na GPW otwarcie odbywa się o godz. 9.00, a zamknięcie po 8 godzinach o 17.00.

37. (2 pkt) [120"] Kto zyska na umocnieniu złotego wobec euro:
- a. **Polscy turyści wyjeżdżający do krajów strefy euro.**
 - b. Polscy eksporterzy, którzy sprzedają swoje towary w krajach strefy euro.
 - c. **Polscy importerzy, którzy sprowadzają towary ze strefy euro.**
 - d. Turyści ze strefy euro, którzy przyjeżdżają do Polski.

Silniejszy złoty oznacza, że za tyle samo złotych otrzymamy więcej euro. To jest korzystne dla Polaków wyjeżdżających za granicę oraz importerów z Polski kupujących za euro towary za granicą.

38. (2 pkt) [60"] W IV kwartale 2020 r. polskie PKB wg danych GUS w porównaniu do IV kw. 2019 r.:
- a. Spadło o 6,5%.
 - b. **Spadło o 2,8%.**
 - c. Wzrosło o 1,5%.
 - d. Wzrosło o 3,2%.

Pandemia COVID-19 i lockdowny w gospodarce doprowadziły do spadku PKB w IV kwartale (rok do roku) o 2,8%.

39. (2 pkt) [60"] W biznesplanie projektu Alfa wskaźnik NPV wynosi 500 tys. zł. Oznacza, to że:
- a. Inwestycja w badanym okresie przyniesie 500 tys. zysku bez uwzględnienia zmienności wartości pieniądza w czasie.
 - b. **Inwestycja w badanym okresie przyniesie 500 tys. zysku z uwzględnieniem zmienności wartości pieniądza w czasie.**
 - c. Inwestycja wymaga 500 tys. zł nakładów.
 - d. Inwestycja osiągnie próg rentowności (break even point) przy przychodach ze sprzedaży wynoszących 500 tys. zł.

NPV w ujęciu ekonomicznym to łączna, skumulowana z całego cyklu życia, przedstawiona w bieżącej wartości pieniądza, korzyść netto (zysk) z realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego. Zaletą tej metody jest uwzględnianie zmiennej wartości pieniądza w czasie, ujmowanie w ocenie opłacalności korzyści netto z całego cyklu życia. Wadą tej metody jest utrudniony wybór odpowiedniego poziomu stopy dyskontowej oraz założenie stałej stopy dyskonta w całym cyklu życia projektu.

Ujemne NPV oznacza, że suma zdyskontowanych przepływów z danej inwestycji jest mniejsza od poniesionych nakładów, co oznacza, że inwestycja jest nieopłacalna (dla przyjętej do wyliczeń stopy dyskonta).

40. (2 pkt) [60"] Który element jest propozycją wartości w modelu Business Model Canvas:
- a. **Dostosowanie do indywidualnych potrzeb.**
 - b. Wielostronna platforma.
 - c. Prowizje z tytułu pośrednictwa.
 - d. Sklepy partnerskie.

Propozycje wartości, według business model Canvas, można podzielić na dwie grupy: ilościowe – np. niższa cena, krótszy czas realizacji usługi, redukcja kosztów oraz jakościowe – np. kompleksowa obsługa, design, pozytywne doświadczenia klienta w używaniu danego produktu, siła marki, personalizacja (dostosowanie do indywidualnych potrzeb klienta)

41. (2 pkt) [120"] Która zmienna występuje w macierzy BCG:

- a. **Wzrost rynku.**
- b. **Względny udział w rynku.**
- c. Atrakcyjność sektora.
- d. Siła negocjacyjna przedsiębiorstwa.

Macierz BCG pozwala na prezentację portfela produkcji przedsiębiorstwa. Podział produktów na 4 kategorie odbywa się w oparciu o wzrost rynku i względny udział w rynku (rysunek poniżej).

Macierz BCG

42. (2 pkt) [60"] W rankingu najbogatszych Polaków wg Forbesa pierwsze miejsce w 2021 r. zajął/zajęła:

- a. **Michał Sołowow.**
- b. Zygmunt Solorz.
- c. Rafał Brzoska.
- d. Dominika Kulczyk.

Liderem zestawienia w 2021 roku został Michał Sołowow.

43. (2 pkt) [60"] Która spółka obecnie znajduje się w indeksie WIG 20:

- a. **PKO BP.**
- b. **KGHM.**
- c. **Allegro.**
- d. **PKN Orlen.**

Wszystkie wyżej wymienione spółki zaliczają się do tzw. blue-chipów i wchodzi w skład indeksu WIG20.

44. (2 pkt) [60"] Jaki kurs walutowy jest przedstawiony na poniższym wykresie:

- a. **EUR/PLN.**
- b. USD/PLN.
- c. CHF/PLN.
- d. GBP/PLN.

Na wykresie jest przedstawiony kurs euro/złoty.

45. (2 pkt) [60"] Która dana jest potrzebna, aby obliczyć wskaźnik ROA:
- a. **Zysk netto.**
 - b. **Przeciętny stan aktywów.**
 - c. Przychody ze sprzedaży.
 - d. Nakłady inwestycyjne.

$ROA = \text{zysk netto} / \text{aktywa ogółem}$

46. (2 pkt) [60"] Który bank został przejęty w styczniu 2021 r. przez bank Pekao w drodze przymusowej restrukturyzacji:
- a. **Idea Bank.**
 - b. Bank Gospodarstwa Krajowego.
 - c. Skok Wołomin.
 - d. Amber Gold.

Było to jedno z głośniejszych wydarzeń w sektorze bankowym i dotyczyło Idea Banku.

47. (2 pkt) [60"] Zalecana wartość wskaźnika płynności bieżącej powinna wynosić:
- a. < 0
 - b. <0,4; 1,2>
 - c. **<1,2; 2>**
 - d. 30%

Wskaźnik płynności bieżącej stanowi jeden z podstawowych współczynników stosowanych do określenia płynności finansowej.

$\text{wskaźnik płynności bieżącej} = \text{aktywa bieżące} / \text{pasywa bieżące}$

zalecane wartości mieszczą się w przedziale <1,2; 2>

48. (2 pkt) [120"] Ile wynosi jednostkowa marża na pokrycie dla następujących parametrów produktu:

Cena = 10 zł/szt.

Koszt zmienny jednostkowy = 4

Koszty stałe = 150 000 zł

Amortyzacja = 20%

- a. **6**
- b. 25 000
- c. 250 000
- d. 37 500

Jednostkowa marża na pokrycie to różnica między ceną i jednostkowym kosztem zmiennym.
 $10 - 4 = 6$

49. (2 pkt) [60"] Poprawne rozwinięcie zasady 3R to:

- a. **Reduce, Reuse, Recycle.**
- b. Reduce, Reuse, Resolve.
- c. Reduce, Refuse, Recycle.
- d. Recycle, Refuse, Reduce.

3R - to prosta zasada ekologicznego podejścia do surowców i energii.

Oznacza:

1. Reduce - redukcję ilości opakowań i odpadów
2. Reuse - ponowne używanie tych, których nie udało się zredukować
3. Recycle - przetwarzanie surowców, których nie można użyć ponownie.

50. (2 pkt) [60"] Skuteczne wdrożenie standardu SA 8000 pozwala na:

- a. Stosowanie pracy przymusowej.
- b. Zatrudnianie dzieci.
- c. **Zakładanie związków zawodowych.**
- d. Zapewnienie wynagrodzenia niższego niż płaca minimalna.

Standard SA 8000 dotyczy odpowiedzialności biznesu w zakresie pracowników. Skuteczne wdrożenie tego standardu oznacza umożliwienie pracownikom zakładania związków zawodowych.